

Some Stylistic Features of Zurab Gorgiladze's Creative Work

**ზურაბ გორგილაძის შემოქმედების ზოგიერთი სტილური
თავისებურება**

Elza Phutkaradze

PhD in Philology, Chief scientific Researcher,
Niko Berdzenishvili Institute of Batumi
Shota Rustaveli State University

e-mail: elza.phutkaradze@bsu.edu.ge

Tel: +995 593 18 01 96

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-9800-2183>

Kakala Ebralidze

PhD student at Batumi Shota Rustaveli State University

e-mail: kakala.ebralidze@gmail.com

Tel: +995 555 57 90 99

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-8424-7842>

Abstract: The paper deals with some stylistic features of Zurab Gorgiladze's creative works. Studying the language of the poet is a neat and interesting matter. It is neat, if you must get in touch with the inner, spiritual world, thoughts of the creator himself; it is interesting to the extent that you are a co-creator and travel together with the author in his world, in his vocabulary. The poetic language is the foundation of the writer, the garment, and the sole of his thoughts. In many ways, the language of Zurab Gorgiladze's poetry is amazing. The poet especially loves the "word of the master" and his speech is a celebration of the power, grace, color and strength of words that have not tasted a drop of wine for three hundred years, having been fasted for three hundred years, and chained for three hundred years. Word formation, content capacity of lexical units, stylization of lexical dialectics, imagery speech is a special stylistic handwriting for a poet.

The article also talks about the stylistic features of repeating unfinished sentences, figurative expressions, words, or sentences. Zurab Gorgiladze's work is imprinted in the reader's consciousness with amazing epithets. With the stylistic use of auditory-vocal epithets, the poet creates an amazing painting. Attention should be drawn to one interesting detail characteristic of the poet. The elements of dialogue unexpected for the

lyricist, sophisticated dialogue inserts sometimes invade Gorgiladze's verses. This too can be considered as a peculiar way of stylization. These issues are discussed in the paper.

Key words: A creative person, poetry, style, linguistic feature

ელზა ფუტკარაძე

ფილოლოგიის დოქტორი, ბათუმის შოთა რუსთაველის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის ნიკო ბერძენიშვილის
ინსტიტუტი, მთავარი მეცნიერ-თანამშრომელი,
ელ-ფოსტა: elza.phutkaradze@bsu.edu.ge

ტელ: +995 593 18 01 96

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-9800-2183>

კაკალა ებრალიძე

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის დოქტორანტი
ელ-ფოსტა: kakala.ebralidze@gmail.com

ტელ: +995 555 57 90 99

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-8424-7842>

აბსტრაქტი: ნაშრომი ზურაბ გორგილაძის შემოქმედების ზოგიერთ სტილურ თავისებურებას ეხება. შემოქმედის ენის შესწავლა ფაქიზი და საინტერესო საკითხია. ფაქიზია, რამდენადაც თავად შემოქმედის შინაგან, სულიერ სამყაროსთან, ნაფიქრ-ნააზრევთან გიწევს შეხება; საინტერესოა, რამდენადაც თანაშემოქმედიც ხარ და ავტორის ერთად დამოგზაურობ მის სამყაროში, მის სასიტყვეთში. ენა მწერლის ბალავარ-სამირკველია, აზრის სამოსი, სამზეროა. მრავალკუთხით, მართლაც, საოცარია ზ. გორგილაძის პოეზიის ენა. პოეტი განსაკუთრებით ელოლიავებ-ესიყვარულება „სიტყვა ბატონს“ და სამას წელიწადს ღვინოუსვამი, სამას წელიწადს ნამარხულევი, სამას წელიწადს ნაბორკილარი სიტყვის ძალის, მადლის, ფერადოვნების, სიმღიერის ზეიმია მისი სასიტყვეთი. სიტყვაწარმოება, ლექსიკურ ერთეულთა შინაარსობრივი ტევადობა, ლექსიკური დიალექტიზმების სტილიზაცია, ხატოვანება თქმისა განსაკუთრებული სტილური ხელწერაა პოეტისათვის.

ნაშრომში ასევე საუბარია დაუმთავრებელ წინადადებათა, ხატოვან სიტყვა-თქმათა, სიტყვათა თუ წინადადებათა გამეორების სტილური თავისებურებების შესახებ. ზ. გორგილამის შემოქმედება საოცარი ეპითეტებითაც აღიბეჭდება მკითხველის ცნობიერებაში. სმენით-ვოკალური ეპითეტების სტილური გამოყენებით საოცარ ფერწერას ქმნის პოეტი. ერთ საინტერესო, პოეტისათვის სახასიათო დეტალზეცაა ყურადღება გამახვილებული. ზ. გორგილამესთან შემოიჭრება ხოლმე ლირიკისათვის მოულოდნელი დიალოგის ელემენტები, დიალოგიური ჩანართები. ესეც თავისებურ სტილიზაციის ხერხად აღსაქმელია. ნაშრომში სწორედ ეს საკითხებია განხილული.

საკვანძო სიტყვები: შემოქმედი, პოეზია, სტილი, ენობრივი თავისებურება.

შესავალი: შემოქმედის სტილური თავისებურებით დაინტერესება და მისი შესწავლა აქტუალური საკითხია. ყოველი ხელახალი წაკითხვისას სიახლე გხვდება, სხვაგვარია გააზრებაც. ეს განსაკუთრებით თამამად ითქმის ზურაბ გორგილამის შემოქმედებაზე. რამდენჯერმე წაკითხულ - გაზეპირებულ, შენეულად ქცეულ ტაეპებს წაიკითხავ და სიტყვა ახლად იბადება, სხვაგვარად გესმის და სხვაგვარად იაზრებ. ისევ ხელახლა ჩაგაფიქრებს ნათქვამი, სიტყვათა კრიალოსანი ისევ ახლებურად იკვრება, წერის ახლებურ მანერასაც აღმოაჩენ და რაც მთავარია, მისი შემოქმედების ყოველი ხელახალი წაკითხვა უფრო გაოცებს, მეტად გიზიდავს. სიტყვის ესთეტიზაცია და სიღრმე უდიდეს ზემოქმედებას ახდენს. თანაზიარი ხდები მისი შემოქმედებისა. ჩაგესმის პოეტის ხან ცრემლნარევი, ათრთოლებული, ხან რიხიან - ომახიანი ხმა. გრძნობ მისი ლექსების სურნელებას, ლექსებისას, რომელთაც „საქართველოს სურნელი“ მოაქვთ და აღარ ხარ ის, რაც მისი ლექსების წაკითხვამდე იყავი.

ერთგან პოეტი წერდა: „... ჩემო კეთილო, სინაზე მირონივით აპკურე კაცთა სიყვარულს და შორიდან შემენუგეშე! ... მეშინია არ გამიცვიდეს ადამიანის თბილი და ღვთაებრივი თვალები. გაოცებით სავსე თვალები ლაღი და თამამი ვნებები მგონია. სამი კეთილი გენიის ბავშვია ადამიანი. ო, როგორ ამკობს მას გრძნობა, გაოცება და სინანული. მიმიყა ყალბი სიდიადე, ძნელია ცივი სიყვარული, მწარეა გაწვრთნილი ღიმილი. ველარ ვიწვით, ველარ ვაოცებთ, ველარ ვაეჭვებთ ერთმანეთს! გულგრილი კაემანი, გონიერი სიზარმაცე, ცარიელი ცნობის წადილი შემოეპარა ადამიანის სულს. ამიტომ მინდა მოგეფერო, მოგეალერსო ჩემო ერთადერთო და სანუკვარო, ამ სამყაროში ჩემი ჭირისა და ლხინის უკვდავება - ადამიანო!...“ დიახ, კაცთმოყვარეობის, დიდი და მზიანი გულის, დიდი ადამიანობის

საგალობელია მისი პოეზია და იმავდროულად, პოეტი თავის ნაფიქრს განსაკუთრებული ენობრივი ფორმით და მანერით გვანდობს. გვაოცებს თქმის ხელოვანება. პოეტისეული მხატვრული შესიტყვებები ქმნიან სტილიზებულ ენობრივ ქსოვილს. თითოეული წინადადება ახალ სიცოცხლეს იძენს. მხატვრული აზროვნება კი საოცარი ენობრივი ფორმით ვლინდება. მკითხველი ამ მხატვრულ - სტილური საშუალებების გამზიარებელია და პოეტის ჩანაფიქრის თავისებურად წამკითხავი, რადგან „ის, რასაც ჭეშმარიტი პოეზია ჰქვია, შუამავალს არ საჭიროებს. კრიტიკოსი მხოლოდ ხელს უშლის ინტიმურ დიალოგს პოეტსა და მკითხველს შორის, წყვეტს იმ იდუმალ ძაფს, ხელოვნების უნატიფეს ქმნილებასა და მკითხველს შორის რომ იბმება... ლირიკული ლექსი მთელი არსებით უნდა შეიგრძნო, შეიტკბო, გაითავისო...“ (მახაჭაძე, 2019 : 269). დიახ, პოეტის ლექსების მთელი არსებით შეგრძნებაში, შეტკბობასა და გათავისებაში სწორედ სამშობლოს სურნელით გაჟღენთილი და გორგილადისეული აგუგუნებული ქართული სიტყვის ძალა გვეხმარება.

ლიტერატურის მიმოხილვა: ზურაბ გორგილადის პოეზია იმთავითვე გახდა კვლევის საგანი, თუმცა აქტუალობა დღესაც არ დაუკარგავს. ზურაბ გორგილადის პოეზიის ენას ეხება ნ. ვერძაძის, ნ. ცეცხლადის და სხვათა სტატიები, ასევე, ჟ. შაინიძის მონოგრაფია. აღნიშნულ კვლევებში სხვადასხვა ენობრივ ასპექტზეა ყურადღება გამახვილებული. ჩვენ ძირითადად პოეტის სტილური თავისებურება გვანტერესებს. მნიშვნელოვანია ლექსიკური თუ გრამატიკული დიალექტიზმების, ეპითეტების, შედარებების თუ სხვა მხატვრული ხერხების საკითხის კვლევა ზურაბ გორგილადის პოეზიაში, თუმცა სხვა დეტალებიცაა სახასიათო და სწორედ ამ კუთხითაა წარმოჩენილი პოეტის სტილური მხარე.

მეთოდოლოგია: სტატიაში გამოყენებულია ანალიზის, სინთეზის, აღწერითი და ტექსტოლოგიური კვლევის მეთოდები.

შედეგები / დისკუსია: ზურაბ გორგილადის პოეზია თემატურად მრავალფეროვანი, სხვადასხვა კუთხითაა გასააზრებელი. ხან სამშობლოს ეფერება, ტაო-კლარჯეთის ტკივილი მოსვენებას აკარგვინებს „დანგრეული კლარჯეთის პრინცსა თუ ტაო-კლარჯეთის ბოკვერს“, განსაკუთრებით ეფერება „სიტყვა ბატონს“. საოცარია პოეტის დამოკიდებულება ქართული სიტყვისადმი, იმ სიტყვისადმი, რომელიც „მდიდარი და ღარიბი“, „დაჭრილი და გაქურდული“, „გამობოლილი და გამოჭვარტლული“, „გამოშიგნული და გამოჯიქნული“, მაგრამ ყოველთვის „მხნე და ჯიქურია“. სიტყვა სულის მონაწერი, სულის ნაჟურია პოეტისთვის. სამას წელიწადს ღვინოუსვამ-ნამარხულევ - ნაბორკილარი სიტყვის ძალისა და მადლის დღესასწაულია

მისი სასიტყვეთი. სიტყვაწარმოება, ლექსიკურ ერთეულთა შინაარსობრივი ტევადობა, ლექსიკური დიალექტიზმების სტილიზაცია, ხატოვანება თქმისა გვაჯადოებს.

სტილი არის ინდივიდუალური მსოფლადქმა, გამოხატული შესაბამისი ენობრივი ფორმით, ამიტომაც ყოველი მწერლის სტილი, უპირველეს ყოვლისა, მისეული ხედვა, მისეული აღქმა სამყაროსი (ჯორბენაძე, 1998:6).

ზ. გორგილამის პოეზიის გაცნობისას, შეუძლებელია, შეუმჩნეველი დარჩეს დაუმთავრებელი წინადადებანი. რამდენი მკითხველიც რამდენჯერ, რა კუთხით გააგრძელებს ნაზრევს, იმდენჯერ ახალად იბადება ლექსი. პოეტი წინადადების ბოლოს სვამს სამ წერტილს და უკვე მკითხველს აძლევს საშუალებას, თავისი სურვილისამებრ განაგრძოს აზრის მდინარება, შესაბამისად ჩასწვდეს პოეტის დაფარულ სათქმელს, ამოიცნოს ის ქვეტექსტი, რომელიც აზრის სავარაუდო გაგრძელება იქნებოდა:

„ღია ღილკილოს ვამკობ იათი, ქარით მივყვები ქორებს,

მთელი ბუნებით და ხასიათით ნუ შემეჩვევი,- თორემ...“ (გორგილაძე, 1988:238).

„გასაოცარი ქვეყნად ბევრია, გასაკვირველი ვერაა, თორემ...“ (გორგილაძე, 1988:78).

„წაბლანას ქედზე გარბის ბილიკი, საით ნეტავი, საით?...“ (გორგილაძე, 2012 : 79).

„არ გინდა ყვირილი, - სულ ჩუმად მითხარი, სულ ჩუმად, - ესა ვარ, ისა ვარ...“ (გორგილაძე, 2012: 87).

„ჩიტის იმედით ვცოცხლობ ახლა, ჩიტის იმედით...“ (გორგილაძე, 2012: 265).

„ჩამივარდება კლარჯულ სისხლში ვარდის ფურცელი და დულს ფურცელიც...“ (გორგილაძე, 1988:129).

ეს არის უშუალო დიალოგი, თანაზიარობა პოეტსა და მკითხველს შორის, რამდენად მიუხვდება მკითხველი პოეტს. ამით ძლიერი ექსპრესიული ფონია წარმოდგენილი. ფაქტიურად, ესაა ჩართვა ლექსის ქმნადობის პროცესში, ფანტაზიას უღვიძებს მკითხველს. უშუალო ურთიერთობა იქმნება მკითხველსა და პოეტს შორის, იგრძნობა პოეტის ნდობა მკითხველისადმი. ეს კი რაოდენი ფუფუნებაა მკითხველისადმი.

ზ. გორგილამის სიტყვის ძალა იგრძნობა ხატოვან თქმებშიც. მათ გარეშე, მხოლოდ ცალკეული სიტყვების მეშვეობით, ძნელი, ზოგჯერ კი შეუძლებელი იქნებოდა ადამიანის აზრის ნიუანსების მთელი სიმდიდრე გადმოგვეცა, გამოგვეხატა (ნოღაიდელი, 2013:39). ზურაბ გორგილამისთვის დამახასიათებელი სიტყვა-თქმები პოეტური მანერის, შესაძლებლობების გამოვლინებაა. მასთან, ბუნებრივია, გვხვდება ხალხში გავრცელებული თქმები, მაგრამ შთამბეჭდავი სწორედ პოეტისეული თქმებია. ესეც პოეტური მანერა-ხელწერისა თუ შესაძლებლობების გამოვლენაა. გამოვყოფდით იმ

თქმებს, რომლებიც სულის მდგომარეობას ასახავს: „სულში გუბდება ვაშლის თქეში“; „რჩებოდა სულში ჩაყრილი ხურდა“; „თუ მართავ შენს სულში ჩამწყვდეულ ამინდებს“; „სულში ვაშლები თოვს“; „ჩემი სულის კუკული ხარ“; „შენს სულში ვენახი ყვაოდა“; „გაჩეხილ სულში ლოდიდირის ყინული წვეთავს“; „ვინც ამიცრა სულში ვაზი“; „სულში ჩარღვეული იარა“; „სულში მბრუნავი ნაღმი“; „კაკალ სულში ეკლიანი შოლტების ცემა“; „სულში ყვავილების ფანტვა“; „სულზე ფრჩხილების დაქნა არსთა მპყრობელის მიერ“.... კონცეპტი სული ძირითადად სულიერ ტკივილს გამოხატავს, იშვიათად სიხარულს.

ნიმუშად მხოლოდ სულ კონცეპტიანი თქმები დავასახელებთ. საოცარი დროულობით გამოიყენებს პოეტი ამ სიტყვა-თქმებს. ამ ფრთიანი თქმებით ექსპრესიულად და ლაზათიანად გადმოგვცემს სათქმელს, მეორე მხრივ, აზროვნებით, ფიქრით, წარმოდგენით იქ ვართ, ძაბავს აზროვნებას, თან უნებლიედ, ძალდაუტანებლად მიყვები აზრთა მდინარებას. ესაა საოცარი მანერა პოეტისა. იქმნება ამაღელვებელი სურათი, საოცარი ფერწერა. საოცრად მოკაზმულ-მოვარაყებულია პოეტის სიტყვა.

ზ. გორგილამის შემოქმედება საოცარი ეპითეტებითაც აღიბეჭდება მკითხველის ცნობიერებაში. მხოლოდ მცირედი მინიშნებით შემოვიფარგლებით. გამოვყოფდით სმენით-ვოკალურ ეპითეტებს: აბღავლებული სანახები; ყრუ ხსოვნა; ყრუ ძახილი; ყრუ ქვითინი.... როგორც შენიშნულია, სმენითი შეგრძნების პარალელურად ხორციელდება ხმის მხედველობითი აღქმა (შაინიძე, 2016:18).

ასევე, მრავლადაა ვიზუალურ, შეგრძნებითი ხატები: მწარე ხანძარი; მდულარე ლეკერტები; ცივი მოლოდინი; თბილ ნანგრევებს; ცივ ყვავილებს... ისევ შემოგვეფეთება მოულოდნელი ეპითეტები, რომლებითაც კონტრასტული სახეები იქმნება: „დასტირის ქალთა ნაზ უზნეობას“; „ცივი ცეცხლი ცხედრების“; „კლარჯულ ვაზის ნაზი ხანძარი“; „მუზებს აბრუებს გრილი ცხელებით“; „წმინდა ცოდვები“...

ტროპის ეს სახე საოცარ მხატვრულ - ლიტერატურულ სტილს ქმნის. მხატვრულად წარმოსახულ - შეფერადებული სიტყვა წარმოგვიდგენს პოეტის მსოფლალქმას. ამასთანავე, ლექსის რიტმსა და დინამიკას განსაზღვრავენ, ხოლო მხატვრულ სახეებში განფენილი პოეტის ნაფიქრ - ნააზრევი მკითხველზე ზემოქმედებს.

დიახ, საოცარი სასიტყვეთია ზ. გორგილამის პოეზია. თითქოს სიტყვის ფერს ხედავ. ხელთ კალამი უპყრია პოეტს, მაგრამ სიტყვა ფუნჯივით გვიხატავს სათქმელს, საოცარი ფერწერა ცოცხლდება ლექსად თქმული. ჭრის სიტყვა, მუსიკასავით იმღერება. ეს ნიუანსი განსაკუთრებითაა გამოკვეთილი გამეორების შემთხვევაში. გამეორებას ხშირად მიმართვას ზ. გორგილამე სულიერი განცდების გადმოსაცემად, გვაქვს სიტყვისა და წინადადების გამეორების ხშირი შემთხვევა:

„შენ ხარ ვენახი და შენი ჭიგო, აწ ველარავინ ველარ გათელოს, იმაზე დიდი რა უნდა იყო, იმაზე ტკბილი რა უნდა იყო, იმაზე მწარე რა უნდა იყო, რომ ხარ მწუხარე და საქართველო“ (გორგილაძე, 2007:14).

„მარადიდი! მარადიდი! დაგლეჯილი, მარა... დიდი... მარადიდი!“ (გორგილაძე, 2007:8).

„არ აჰყვე, არ აჰყვე, არ აჰყვე არაკებს, მიდგომილ, მოდგომილ, განდგომილ ბანაკებს, ტყუილად არავინ არავის არ აქებს, არ აჰყვე, არ აჰყვე, არ აჰყვე არაკებს“ (გორგილაძე, 2012:449).

„დაბინდნენ, დაბალი ნისლები დაბინდნენ, დავანდნენ... დაღლილი ნისლები დავანდნენ“ (გორგილაძე, 2012:63).

„ეჰ, ჩემო ჩაქურავ, ეჰ, ჩემო ხაზარდავ, მშვიდობით! გშორდები, გშორდები... გშორდები...“ (გორგილაძე, 1977:46).

წარმოდგენილი საილუსტრაციო მასალა საოცრად მუსიკალურია, თითქოს ჩაგვესმის ხმა, საოცარი ჟღერადობა, კეთილზმოვანებაა.

ზ. გორგილაძე ხშირად მიმართავს მსგავსი ან სინონიმური სიტყვების გამეორებას:

„ასე, როდესაც ყვითლდება მთვარე, ასე, როდესაც ფითრდება მთვარე, ასე, როდესაც იღვეა მთვარე...“ (გორგილაძე, 2007:80).

„ვერც გულს მოიფხან, ვერც იბღავლებ, ვერც იხარხარებ, განტოტვილი ვარ, გაფანტული ცხრაჯერ, ცხრა მხარეს“ (გორგილაძე, 2007:69).

„ქათქათებ, ქოთქოთებ, ქვითქვითებ დღითიდღე“- ვკითხულობთ ლექსის ტაეპებს და ჩვენ წინ ცოცხლდება სურათები, კიდევ ვხედავთ განდგომილ ბანაკებს, ჩაგვესმის ჩურჩული - არ აჰყვე, არ აჰყვე. ფაქტიურად, ეს გამეორებები გრადაციამდეა ასული, ემოციური, დამაფიქრებელია და სიტყვის ესთეტიკურ დაგემოვნებასთან გვაქვს საქმე. პოეტი, ლამის, დაგვაგემოვნებინებს სიტყვას.

გამეორებების საშუალებით ხაზგასმულ - აქცენტირებული სათქმელი კი მოქმედებს მკითხველის ცნობიერებაზე და სხვადასხვა გრძნობით ასოციაციებს აღძრავს.

სათქმელის წერით გადმოცემა რთულია, რადგან მარტო სიტყვის ამარა რჩები, თუმცა ზურაბ გორგილაძისათვის არა. პოეტი ის შემოქმედია, ვისი პოეზიის წაკითხვისას, ხედავ მისსავე „ბალღვივით გაოცებულ თვალებს“, მიმიკა - ჟესტს, ჩაგვესმის მისი ხმა.

პოეტის სიტყვა ნედლია, ბრჭყვიალაა, ნალვერდალში გადამალული სიტყვის გაცოცხლება-აელვარებაა ზ. გორგილაძის სასიტყვეთი. ამიტომაცაა

რომ გვხიბლავს, გვიმონებს, გვაჯადოებს სხვადასხვა სტილური ხერხების გამოყენებით.

ერთ საინტერესო, პოეტისათვის სახასიათო დეტალზეცაა ყურადღება გასამახვილებელი. ზ. გორგილაძესთან შემოიჭრება ხოლმე ლირიკისათვის მოულოდნელი დიალოგის ელემენტები, დიალოგიური ჩანართები:

„-მიცნობდეთ... ზურაბ გორგილაძე... პოეტი...“

-როგორ?! - ლექსის მწერალი, პოეტი-მეთქი...

-აჰა...“ (გორგილაძე, 2012:149).

„ჰეი, ჰეი, მეციხოვნე! -აქა ვარ ბატონო.

-არ მოსთრევს რჯულმადლო? - არ მოსთრევს, ბატონო.

- ეგრემც, ეგრემც, ღმერთმა გიპატრონოს.“ (გორგილაძე, 2012: 42).

„-ვისაც გაჰქონდა ხალხიდან და არაფერი მოჰქონდა...“

იცნობ ასეთ კაცს, ძმობილო?

-ვიცნობ, - არ გამოთქვა ოღონდაც.

-პირში ჩიტვით გიცინის, ზურგში გაცხრება ორბივით, მეტყვი ასეთ კაცს რა ჰქვია?! - გეტყვი,- ფუშტი და ორპირი.

-ნეტავ ბევრი ჰყავს ამგვარი ოინბაზი და მკვებარა?

-რას ამბობ... ღმერთმა დალახვროს,

ღმერთმა უშველოს ქვეყანას!...“ (გორგილაძე, 2012: 416).

„ დედა გოგოს გულს კენკავდა მორთული და მოლამუნე ენით,

-არ წავყვები, ჭადის მადლმა, ნენი, თავი დამანებე, ნენი!

არა, სახლში დაგაბერებ!- ბუხარივით ღულუნებდა დედა,

-ნენი, თავი დამანებე!-

და ჭიშკართან ფური ჩრდილებს ფლეთდა“ (გორგილაძე, 2012: 482).

ასეთი დიალოგიური ჩანართები ერთობ შთამბეჭდავია ზ. გორგილაძის შემოქმედებისათვის. კიდევ ერთი სახასიათო ნიუანსია მნიშვნელოვანი. მიგვაჩნია, რომ შემთხვევითი არ უნდა იყოს პოეტისათვის ქართული ხალხური ლექს-სიმღერების ხსენება. სიმღერა ხომ სულის ტკივილისა თუ სიხარულის, შინაგანი სამყაროს გახმოვანებაა. სიმღერის სახეები საოცარი დატვირთულობით, აზრობრივი აქცენტირებით შემოდის ზ. გორგილაძის პოეზიაში:

„ ჰაიტ! - შე ჭოჭონიქა კრიმანჭულო...“ (გორგილაძე, 2007:111).

„ურმულს დაოროველას, - ღმერთების მოთქმას,

ყველა ხომ ვერ იმღერებს ისე“ (გორგილაძე, 1988:117).

„ჩვენს გენებში დაბოგინობს ვარაიდაც, წინწყაროც“ (გორგილაძე, 2012:521).

„რომ დამეცვა იავნანა, რომ დამეცვა ვარდოვნანა“ (გორგილაძე, 1988:43).

„ჩემი მძვინვარე მუხამბაზი არ იმღერება,

ამ დუდუკებმა რა იღონონ, ან იმ ხელებმა,

ვერც გულს მოიფხან, ვერც იბღავლებ, ვერც იხარხარებ,
განტოტვილი ვარ, გაფანტული ცხრაჯერ ცხრა მხარეს“ (გორგილაძე,
2007:69).

ჩაიკითხავ ლექსის ტაეპებს და აფხაზური ვარაიდას, საოცრად სულის
სიმების შემარხველი ხალხური სიმღერის წინწყაროს დასახელებამ,
შეუძლებელია არ აღძრას ის ემოცია, რასაც ქართველი კაცი ამ სიმღერების
მოსმენისას განიცდის. კითხულობ „ჰოიდა ნანას“ და განდაგანას გოგმანი
ხმიანდება, ხორუმის მზერა და სამშობლოს სადარაჯოზე დგომის ექოც ისმის,
მრავალჟამიერის აგუგუნება სისხლის ყვილს გაგრძნობინებს. დიახ,
სიმღერის ჰანგები ხმიანდება ლექსის ტაეპებში. ცოცხლდება ისეთი სურათი,
თითქოს სიმღერის ფონზე ვკითხულობთ ლექსს, სიმღერის ფონზე ჩაგვესმის
ლექსის ტაეპები. აი ასე, სიმღერის დასახელებით პოეტს ლექსში შეაქვს
საოცარი მუხტი, განწყობა - ემოცია. ლექსი უფრო მუსიკალური ხდება,
განწყობა ამალღებული, შთაბეჭდილება წარუშლელი. ამასთანავე, იქმნება
ისეთი ზეამალღებული განწყობა, რომ მომეტებით გრძნობ, სულიერ
ღირებულებათა როგორ საგანძურს წარმოადგენს ენა, „სადაც დაუნჯებულია
ეროვნულ - განუმეორებელი ცოდნა, აკუმულირებულია მთელი ერის
ისტორიულ - კულტურული, ფსიქიკურ - მენტალური გამოცდილება, რის
გარეშეც სრულყოფილად ვერასოდეს გავიგებთ ხალხის ისტორიას,
კულტურასა და ეროვნულ მსოფლხედვას (ომიაძე, 2009: 12-13).

ამდენად, ზ. გორგილაძე ის შემოქმედი, ვისთანაც სათქმელი და
თქმული ჰარმონიულია, შინაარსი საოცარი ფორმითაა მოტანილი
მკითხველამდე. ამას პოეტი სიტყვის ესთეტიზაციით ახერხებს. ერთგან
წერდა: „მეტს მე ვერ ვიგუგუნებ“, თუმცა მისი პოეზია ნამდვილად
აგუგუნებაა ქართული სიტყვისა.

გამოყენებული ლიტერატურა:

გორგილაძე, 2012: - გორგილაძე ზურაბ, ერთტომეული, გამომც. „აჭარა“,
ბათუმი, 2012.

კვარაცხელია, 1995: - კვარაცხელია გუჩა, მხატვრული ენის შესწავლის
ლინგვისტური ასპექტები, თბილისი, 1995.

ნოლაიდელი 2013: - ნოლაიდელი ნანული, ლექსიკური ძიებანი, გამომც.
ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი, 2013.

ომიაძე, 2009: - ქართული დისკურსის კულტურული პარადიგმა,
თბილისი, 2009.

შაინიძე, 2016: - შაინიძე ჟუჟუნა, „ყველაფერი და არაფერი“, ბათუმი, 2016.

ჯორბენაძე, 1998: - ალექსანდრე ყაზბეგის ენობრივი სამყარო, თბილისი,
1998.

მანაჭაძე, 2019: - მანაჭაძე შორენა, „ტაო-კლარჯეთის ბოკვერი ვარ ბღეზი ბეწვებით...“ (ფიქრები ზურაბ გორგილაძის პოეზიაზე), პირველად იყო სიტყვა, გამომც. „ივერიონი“, ბათუმი, 2019.